

VEKERDY TAMÁS

Családom történeteiből

(RÉSZLETEK)

BEVEZETŐ SZAVAK

A hódmezővásárhelyi öregház *gangján* reggeliztünk nyaranta. Nagybátyám, Béla bácsi mesélt itt, az ovális asztalnál. S a többiek – nagynénéim, Ila, Jola, Bözsi – hozzáfűzték a magukét. (Jola már nyugdíjban volt, s hazaköltözött az újbárosi óvodából. Bözsi mindig is otthon lakott – és soha nem dolgozott –, Ila átszaladt reggelire a Malom utcaból; aztán eljöttek az évek, mikor már ő is ott lakott, s más kezére került a Malom utcai óvoda-birodalom. – Mert a lányok mind óvónőnek vagy tanítónőnek tanultak a vásárhelyi (vagy a nagyváradi) képzőben, és (Bözsit kivéve) dolgoztak is. – Volt, hogy apámék is itt tartózkodtak, vagy valaki Szentesen, Szegeden, Debrecenben lakó vagy tanuló kilenc unokatestvérem közül.)

Ott ültünk a nagyasztal körül – tíz vagy (kihúзва) tizenöt ember még kényelmesen elfért (nagyapámék tízen voltak) –, valamikor 1949 és 1957 között, a tikkasztó nyarakon, ittuk a kávé, teát, tejeskávé, kakaót – én tíz-majd húszegynéhány évesen, ők a végén már valamennyien hetven fölött –, és beszélgettünk.

Itt kezdődött – számomra is kezdődött – a családi történetek mesélése és újra-mesélése.

Béla Debrecenből jött, kis kofferével, tüstént felmászott a tetőre, helyre rakta a télen elmozdult cserepeket, sovány volt, magas és fürgé – „előkelő, mint egy báró” suttopta Bözsi –, délután a csillagászati földrajzról vagy az akarat szabadságáról beszélgettünk (még tanított a debreceni teológián), aranykeretes cvikkerével hajolt a csillagtérképek fölé, aztán fát vágott télire, villanyt javított, reparálta az öregházat.

De a reggelinél mesélt.

Ezek a reggeli beszélgetések sokszor mélyen belenyúltak a meleg délelőttibe.

Persze: mások is mesélnek ebben a könyvben; későbbi – és sokkal korábbi generációk. De valamilyen szálon minden történet összefügg a családommal, s a legtöbb Hódmezővásárhellyel is.

HANUSZEK JÓSKA

avagy: – Na Bözsi! Most már söpörhet!

A vásárhelyi *belvárosi* házakba – ezeket most már persze mind lebontották, hogy *lakótelep* épülhessen a helyükbe, holott 150 méterrel odébb, vagy 3–4–500 méterrel odébb üres mezők álltak – szóval ezekbe a régi, vastag falú házakba a kertből lépett be az ember. A kertbe húzós csengővel felszerelt, kőoszlop-tartotta fakapu vezetett be az utca felől.

(Közvetlenül a ház fala mellett.) E mellett még egy nagy kocsikapu is volt, melyen a szeke-
rek jártak be. A kertben is továbbvezető téglajárdán az ember eljutott – egy ablak alatt el-
haladva – a beüvegezett veranda, vagy tornác bejáratáig, általában egy nagy, üveges aj-
tóig. (Fakeretben sok kis üveglapból volt összerakva a nagy, kétszárnyú ajtó felső, üvege-
zett része, s még körülötte és felette a szilárd, széles ajtókeret is ilyen beüvegezett fából volt.)

Ezek a házak L alakúak voltak.

A nagy L két szára között, ferdén húzódott ez a veranda, vagy *gang*.

A veranda közepén karcsú rovátkolt vasoszlop tartotta a gerendát (öntöttvas, korintusi
oszlopféjjel).

A verandán folyt az élet – itt állt a nagy ovál ebédlőasztal, a tizennégy székkal (a hat-
vanas években is itt ettünk, itt zsongtak a hosszú-hosszú reggelik).

Feledhetetlen a hatalmas fekete vasajtó – az állófogas mögött – amelyik a *kéménybe*
vezetett. Hatalmas, mondom – de csak kéményajtónak volt nagy; olyan jó másfél méter
magas lehetett és közel egy méter széles. (Megragadta és többet el nem engedte az itt élő
vagy ide betévedt gyerekek képzeletét.) Rejtélyes neve is volt: ez volt a *kamin* s a *kaminajtó*.

A *gangról* nyílt a *szalon* (vagy: *nagyszoba, ebédlő*). A szalonnak *három* (rácsos!) ab-
laka volt a *gangra* (nem kapott s nem adott sok fényt). A szalon kettős ajtaja közül a külső
(tömör, kihajtható, spalettaszerűen összecukható ajtó) zárta le a házat, ha nem voltak
otthon (mert a *gangra* könnyű volt behatolni). Ezt az ajtót is remekül lehetett hajtogatni,
s a széles ajtóköz – védett, sötét búvóhely.

A szobák közül a szalon volt a legnagyobb – hatalmas, hatszor nyolcméteres perzsa-
szőnyeggel, mely még bőven hagyott padlóperemet.

Itt üldögéltek – fehér, gömbfejű szöggel kiszögelt, selyemmel kárpitozott bútorokon –
a vendégek. (Szék, karosszék, puff és kanapé.)

1905. március 19-e esővel érkezett. Kora hajnaltól szemerkélt az eső. Ebben az évben
– mint 1944-ben is – március 19-e *vasárnapra* esett. Az Oldalkosár utca 6 különösen nagy
József napra készült... Bár nagyapámat időnként már a tolószékhez kötötte lábainak
– rejtélyes eredetű – időszakos bénulása. És a háttérben a bankban kipattant sikkasztási
botrány fájdalmai... Nagyapámat nem érte ugyan vád, de felelősséggel tartozott, mint
a bank igazgatója – a hosszú, nagy kert Fő utca felé lenyúló végét el kellett adni... És a csa-
ládón is átsuhantak a gyanú árnyékai....Talán épp ezért. Meg hogy vasárnap volt. A gyere-
kek és nagyanyám feledtető nagy József napot akartak (nagyapám a 67. évében volt) –
úgy, mint valamikor régen.

A szemerkélő eső feláztatta a kertet. A belvárosi járdák már nem voltak sárosak – tég-
laborítású piros-sárga járdák – de az úttestek csak durván voltak lekövezve. Kicsit kije-
bb meg még bizony cuppogott a sár úgy délutánra, már ilyen kis esőtől is.

Fél öt körül érkezni kezdtek az első vendégek. Az esős, borongós időben – lassan a köd is
újra a városra telepedett, vagyis inkább újra bekúszott a városba a Hód-tó környékéről,
ahová hajnalban szorult vissza – korán sötétedett.

Bözsi nézte a cipőket, nedves rongyot dugdosott a belépők lába alá – hogy a vas, a drót
és a lószőr meg sertéssörte lábtörlő után még abba is törüljék meg a talpakat, szegélyeket.
A fiúk – apám, Béla, Sándor – már ezen is bosszankodtak. Apám egy ízben kivitte a ron-

gyot a konyhába és ott a felmosóvödörbe dobta. Bözsi megkereste és visszahozta. Béla le-
gyintett.

– Hagyja!

Hanuszek Jóska ragyogóra pucolt csizmája alá is odarúgta Bözsi a rongyot, miközben
fújtatott, sóhajtozott. Hanuszek Jóska – éppen az eső (és Bözsi) miatt – fiákeren érkezett.
Ez úgyszólván példátlan eset volt Hanuszek Jóska életében. A fiáker a kapu előtt állt meg,
Jóska csak a téglákra lépett, csizmájának még a talpa is tökéletesen ledörgölt, száraz és
makulátlan volt. Ijedten nézett az immár sáros nedves rongyra és – példátlan lázadás –
hiába rugdosta nem csak elébe, hanem úgyszólván a *talpa alá* Bözsi kétszer is, mindkét-
szer átlépte és csizmáját ebbe már *nem törölte meg* (joggal félve, hogy besározódik).

Talán ez bosszantotta a szokásosnál is jobban Bözsit.

Mivel a hosszúnyeles kisseprű nem volt kéznél – csak a rövidnyelű *kabátseprő* volt itt
a gangon, a fogasra akasztva – és hajlogatni hosszú ruhájában – a szép válltöméssel –
mégsem akart, kifutott a *hátsó gangon* át a konyhába.

Béla bátyám azonban utána ment.

– Bözsi! – mondta, és felhúzta a szemöldökét.

Bözsi csapkodott egy kicsit – a zöldséges deszkával és a légyesapóval, közben majd-
nem levert egy ötliteres szilvás üveget, melyből a finom szilvabefőtt került be üvegbetétes
ezüsttálkákban, piskótával, de öreg-Erzsók elkapta, halk – *Kisasszony!* sikkantással – az-
tán bájosan megjelent a szobajutóban a nagy, gyékényperemű fatálcával, rajta a sok kicsi
tányér, kiskanál és finom, üveg dugós metszett üvegcsében mazsolával felfőzött puncs
– rum –, az urak (vagy a szégyentelenebb hölgyek) számára a befőttet *fölönteni*.

Bözsi mindenkit körbekínált – mindenki vett vagy kapott –, de kétszer kellett fordulni
és így maradt ki Hanuszek Jóska, szinte észrevétlenül, azaz anélkül, hogy Bözsi feltűnően
kihagyta volna. Épp *előtte* fogyott el – vagyis kevesebedett meg –, Bözsi kiszaladt, s visz-
zatérve *utána* kezdte kínálni, Bauer Böskénél. Ez még csak rendben lett volna – egy
hölgy, még ha csak 14 éves is – de *elfelejtett* visszatérni (hiszen Bauer Böske mellett is egy
hölgy ült: Bustya Magdi).

Eltelt 5–6 perc – és mindenki kanalazott, csak Jóska nem, egyenes háttal ült a szék
szélén, nagyapám mellett – ez külön bosszantotta Bözsit – és úgyszólván mosolygott. Úr
Isten! Csak nem kezd el mindjárt könnyezni? Ila vette észre a rémült és merev mosolyt és
a maga befőttjét azonnal Jóska kezébe nyomta – amit az hálásan fogadott – és kiszaladt
Béla bátyámat megkeresni.

Bözsi épp a szendvicseket készült szervírozni – öreg-Erzsók a bort Sanyival akarta be-
küldeni – mikor Béla bátyám beparancsolta a konyhából és Ilát meg Jolát rendelte ki („Is-
tenem! – nyöszörögte Bözsi – a karlsbadi lilát mind el fogják törni, lássa meg, Béla! Mind
leejtik!” – de Béla bátyám erre csak ennyit: – Akkor majd maga összesöpri!).

Bözsi is evett befőttet – Futó Dezső bácsi (titokban) *felöntötte* neki – és ettől fogva ke-
délyesen telt az estébe nyúló délután. Égtek a harisnyás lámpák – és égtek a gyertyák; a fi-
atalok táncolni kezdtek a sarokszobában, Ila zongorázott és Jola hegedült nekik. (Hanu-
szek Jóska sohasem tekintette magát fiatalnak, mint ahogy Bözsi sem.)

Valamikor fél hét és fél nyolc között lehetett – a vendégek még egyre érkeztek, és el
senki se ment, a gangon, az ebédlőasztalnál az öreg Zsadonyi bácsi ült, fiatalok gyűrtjé-
ben, Pócsi Miskáról mesélt (ki néki „testi-lelki jó barátja volt”) és két disznóság között

csendesesen énekelt („ama öreg íneket”, miket még üknagyapja Debrecenből hozott magával). A fiatalság élvezett és kacagott. (Már tudniillik az éppen nem táncoló fiatal *urak*; volt ki végig itt ült, zavarában a lányokat megvetvén, nagy felsőbbbséggel, volt aki csak két tánc között kukkantott ide. A lányok közül egyedül Bauer Böske mert idejönni, ki szerint *naturalia non sunt disznóság.*)

Mindenütt jó meleg kedv volt – s mind könyörögni kezdtek most Ilának, a sarokszobában – *végső szobának* is nevezték –, hogy most ő hegedüljön, úgy ahogy csak ő tud. A kezekben csillogtak a kicsiny fehér és vörös borospoharak, apró süteményeket ropogtattak – *csillagocskát, pénzt meg patkót* – és itt-ott – hová Béla vitt vagy töltött, vagy ahová Sanyit lopott – egy kis francia konyak is előcsillant (a szegedi Élesnél mindig lehetett kapni francia konyakot).

Ila nem kottából, s nem is kotta szerint hegedült, *csak úgy*, nekivadultan *cigányozott*.

Ezt ő nevezte így – ábrándosan, romantikusan, Chopin-módra játszott (csak éppen áttette a nosztalgikus futamokat a hegedűre). – Itt a harisnyás izzót már lejjebb csavarták, éppen csak derengett – fényt is adva csak gyertyák égtek –, többnyire párocskák álldogáltak, ültek – ahogy a táncból épp kiléptek –, és a dupla ajtó közén (de jók ezek a széles falak!) ketten is csókolództak (na persze párosával számítván a kettőt).

Bözsi is bejött Ilát hallgatni – szerette ha Ila játszott, előkelőnek hallotta ezt a játékot és büszke volt rá. De gyűlölte ha Ila *cigányozást* emlegetett, és most, talán ezt megelőzendő, a körülötte álló nagy csoportnak – Vizéky Bálinthoz intézve szavait – megjegyzéseket tett *az olasz vérről*, mely Ilában kiűt.

Jól számított, mert a magas, keskenyfejű, sima szőkés hajú Vizéky – kinek nagyanyja *tényleg* bárónő volt – egyike volt azon keveseknek, kik nem hallották meg Bözsi családi történeteit. (Szegedről jött át, a bankba, dolgozni – de már itt, Hajdú Bertuskával, eljegyezte magát.)

– Julianna di Morti – mondta skandálva Bözsi –, az olasz bárónő, a Halálos Julianna, őerte hetvenhét férfi lett gyilkos és öngyilkos és végülis dédnagyapánk szöktette el...

– Az! – mondta a hegedű mellől kiszólva Ila – a dalmát cigánylány; jól mondja Bözsi! Azért tudok ilyen jól, cigányosan hegedülni! Akkor volt az báró, amikor maga Bözsikém!

Bözsi sírvafakadt.

– Undok! – mondta. – Hazudik! Maga is látta a levelet, ami *bárónőnek* volt címezve.

– Bözsikém! Én is írok magának egy ilyen levelet, pedig nem is vagyok a szeretője!

– Undok! Undok! Közönséges! – kiáltozta Bözsi, és zsebkendőjét tépdesve kirohant a szobából az öregek közé.

Itt Minka néniel kezdett beszélgetni, igen sok süteményt tömött magába izgatottan, majd teát ivott – s végül elpanaszolta Minkának (aki nagyanyámnak nála ifjabb barátnője volt), hogy Ila milyen undokul bánt vele a sarokszobában. (Bözsi és Minka néni az Új Idők legfrissebb számáról beszélgettek és Minka néni időnként olvasta A Hetet. Kiss József költészetét mindketten nagyra tartották; *Hideg van, fázom, friss szenet a tűzre, / Gyilkos melegét hadd süsse réám...*) – Minka most Emőd Tamást emlegette, s hogy újabban érdekesek a nagyváradi költők... Végül Bözsi elírta magát, s Minka faggatódzására kivallotta, hogy milyen *úndok ez az Ila*.

Minka örült, hogy Ila ilyen józanul beszélt – de hogy Bözsit vigasztalja felelegette az ősök közül a vitathatatlan úriembereket, Bethlen Gábor katonáit, a partiumi nemeseket,

kik őt *karddal és búzával* támogatták (miként a fejedelem 1621-es adományozó levelében olvasható), aztán a prédikátorokat, kiktől elvette a birtokot, kuruckodásért, a *teveorrú Leopold*... Bözsi összerendezte a *teveorrú*ra, nem szerette, ha őfelsége családját füle hallatára sértegették. De kapott a szón és felemlegette az erdélyi ősöket, kik között nem csak partiumi magyarok, de a *hunokig visszavitt eredetű erdélyi székelyek* is lennének (és az már mind báró, vagyis lófő).

Szerencsétlenségére Ila jött át a szalonba – süteményért –, s mivel az asztalhoz hajolva hallotta, hogy a neki háttal ülő Bözsi erősen beszél, az asztalt megkerülve Bözsi széke mögé állt, Minka se vette észre, ki – kezében teáscsészéjével – kissé oldalazva ült, hagyta, hogy Bözsi beszéljen, és nagyapámat nézegette (*milyen sovány!*).

Az az már mind báró után Bözsi egy pillanatra elhallgatott, kis, kemény, sós-sajtos süteményt kapott be (jól megsültet, azt szerette), és sóhajtott egyet, megkönnyebbülten.

Soós Benedek, rendőrfogalmazó csak Bözsi monológjának végét hallotta – eddig a szép Károlyi Anninak kurizált, most azonban, hogy Lónyai Marci elvitte a szegény de igen szép, hosszú-szőke hajú Annit a végső szobába táncolni, hol Jola húzta, egyszál hegedűn, Bence is a süteményes *Aufwärter*re vetette magát, és azt kérdezte:

– Kik ezek, Bözsike?

Bözsi mintha nem is hallotta volna a kérdést.

De Bence megismételte:

– Kik ezek a bárók, Bözsike?

Bözsi kelleetlenül felelt:

– Eh, hát a mi nagyapáink; erdélyi magyarok meg székelyek...

És akkor csapott le másodszor Ila:

– Vagyis oláh hegyipásztorok és szénégetők...

Bözsi felsikoltott:

– Hazudik!

– Igen – mondta könnyedén Ila – lehet, hogy azok is oláh cigányok voltak; de ezt maga se tudhatja biztosan Bözsikém!

Minka néni szemrehányóan nézett Ilára, Soós Benedek nevetett; többen mosolyogva odafigyeltek Ila csengő hangjára – Bözsi elsápadt, felpattant és határozott léptekkel kiment a konyha felé.

Bözsi először valószínűleg sírt a konyhában – legalábbis leült a nagyszal mellé a magas *puczer-székre* (hokedlire, mely előtt egy kisebb *lábitó* állott, hogy arra tegye csizmás-cipős lábát vagy éppen a kezére húzott lábbelit, ki a puczeren ülve a *lábtyűt* pucolja vagy pucolatja). Arcát a két kezébe temette és – öreg-Erzsók szerint – szipogott (vagy – mint Ila mondta – *szipákolt dühében*). Azután mintha elaludt volna, teljes csöndben ült, szinte megdermedt, megmerevedett.

Öreg-Erzsók a hatalmas kamorába ment újabb szilvás üvegért, ott egy kicsit rakodott is, s mire visszajött Bözsi nem volt a konyhában.

Mert Bözsi ekkor már – a mégis felkapott hosszúnyelű kissöprűvel és a piros vaslapátkával – a szobában volt. És söpört – Hanuszek Jóska körül!

Nem törődött vele, hogy a port nagyapámnak is az orrába veri:

– Vegye fel a lábát, Jóska! – és a szőnyeget a talpa alatt is felsöpörte.

Apám szólta rá, ki a közelben ült:

– Bözsi! Beleveri a port az Aufwärterbe!

De Bözsi most már *az utat visszafele* söpörte, amerre Jóska bejött, ahol megállt, amerre körbeköszönt.

Na jó! Ezt is túlvészeltük. (Béla a sarokszobában hegedült, mert most Jola is táncolt.) Bözsi újra eltűnt egy időre. (A hátsóudvaron sírt, öreg-Erzsók szerint, Ila azt mondta, hogy csak *nézte a csillagot, de ő még onnan is gonoszsághoz merit erőt.*)

Majd megint a nagyszobában volt, és – általános feltűnést keltve – a baloldali nagyszekrényben matatott, annak jobboldali hosszúajtáját szélesre tárva (amit józanabb állapotban *megengedhetetlennek* tartott volna a vendégek előtti; szerencsére a polcokon példás rend volt – lepedők, párnahuzatok, paplanok, mángorolva, vasalva; kellemes levendulaillat dőlt ki a szekrényből). Végre Bözsi – ágaskodva, pipiskedve – az egyik polcon, a lepedők mögött megtalálta, amit keresett, becsukta és bezárta a szekrényt, s eltűnt a belső szoba – a *középső szoba* – felé.

Kis idő múlva újból felbukkant a szalonban. Baljában most liláskékes üveg, jobb kezében a gumilabda (ez *sárga* selyemhálóban), amit gumicső kötött össze az üvegbe parafadugón át szúrta, arannyal futtatott permetező-fejjel. És Bözsi – most ebből a külön kikeresett, nagyobb és feltűnőbb üvegből – permetezni kezdett! Ez alkalommal csak olcsó *chat-noir*-t – ő ezt használta –, légfrissítés címen. Béla ekkor bukkant fel az ajtóban – valaki hírül vitte neki, hogy Bözsi *söpört*, talán Braun Pisti – és ekkor Bözsi már Hanuszek Jóska feje körül (és lába alatt!) permetezett.

– Bözsi! – kiáltotta Béla bátyám az ajtóból –, rászáll ez a bűdös kölni az *Aufwärterre*!

Úgy látszik mindenki *az Aufwärterre* akarta terelni a figyelmet szegény Hanuszek Jóska feje felől – mely emeletes tálból egyébként kettő is állt ott, nagyapám és Hanuszek Jóska között, a kisasztalon, az egyik a négyféle süteménnyel, a másik aszalt és cukrozott gyümölcsrel.

– Aufwärtolják inkább ezt az undok Hanuszek Jóskát – fakadt ki Bözsi (Jóska szeme kitért a rémülettől, ahogy maga mögül és a feje fölül meghallotta ezt és a kissé pösze, rekedtes hangot). Apám kikapta Bözsi kezéből a kölnisüveget, a labda Bözsi kezében maradt, a gumicső Hanuszek Jóska nyakába esett, Bözsi dühödten még belefújta egyet, Béla odaért és megfogta Bözsi kezét – Mért épp a Tatus mellé ült! – suttogetta tőle telhetően hangosan Bözsi – és ahogy jött is be....

– Hallgasson!

– ... de igen is! Ráhágott a Magduska lábára...

Béla bátyám Bözsit a konyha felé vezette.

(Az *Aufwärter* voltaképpen felszolgáló inast, majd pincért jelent a németben, ámde Vásárhelyen így hívták ezeket a több – két-három-négy-öt – emeletes, talpas üvegtálat is, melyeken süteményt, kandírozott gyümölcsöt – vagy éppen frisset – készítettek be az asztalra. Többnyire metszett illetve ólomkristály tálakról volt szó – s a legrégebbiek fémből [sárgarézéből] és porcelánból is készültek. Másutt, németül inkább *Aufsatz*nak mondják őket, ámde Vásárhelyen – s Erdélyben és a Bánságban itt-ott – *Aufwärter* volt a [félig] tréfás nevük. Bözsi, aki nem tudott jól németül, úgy fogta fel, hogy a szó a *Warte* szóból származik – ami vártat, őrhelyet is jelent, s így az *aufwartolják* = *felvigyázzák, őrizték*, Bözsi etimológiájában.)

Magduska kövér, kedves leány volt, igazi jó ember, kivel sok idomtalan tréfát űztek – kövérsége ürügyén – s ki tán épp ezért is – Béla személyes védelme alatt állt. Erre apellált most Bözsi.

– ...a Magduska lábára hágott!...

A József nap további két és fél, három órája eseménytelenül folyt le, e kis epizódok el-
lenére kellemes hangulatban. Fél óra múlva Bözsi is visszatért – s jámbor és szótlan volt az est hátralevő részében.

Másnap délután, fél háromkor – mikor a család nagy része aludt vagy sziesztázott, csak Bözsi jött-ment és rendezkedett – Béla bátyám felkelt a kályha mellé állított, nagy fűlesfotelből – melyet ágyként is ki lehetett nyitni – és kiment a konyhába. (Béla bátyám, mindig csak *ülve* szundított, olvasott, bóbiskolt ebéd után, mintegy fél órácskát.) A konyhában magához vette az egyik – a nagyobb – szeneskannát (hosszú, ferdén metszett szájú, lefelé szélesedő, *kétfülű kanna* volt; voltaképpen *négy*, két oldalsó, és még két hosszanti irányban, alul-fölül elhelyezett *füllel* – ha *öntött* belőle az ember, a kályhába, vagy a szobai tartóba, akkor itt kellett megfogni) és kiment a hátsó udvarba. Itt még lapátot hozott ki a *rumpellkammer*ből és a szemétdombnál – meg a gödörnél – jól megrakta a szeneskannát háziszeméttel, melyben krumplihéjtól a hamuig igen sok minden volt, elrothadt vadgesztenye és néhány apró, nemrég kikelt (átváltozott) varangyos béka és egy leveli.

A dugig rakott kannával, a lapátnyéllal letömködött szeméttel Béla bátyám a szalonba ment. Itt a kannát – hosszanti füleinél emelve – kezébe fogta, és igen gondosan, lassan *megszórta szeméttel* a perzsaszőnyeget. A békák meglepetten szökkentek a puha melegben, Béla bácsi meg a lapát hátával a szemetet elegyengette és – jártában – kissé bele is taposta a szőnyegbe. Vége fele járt a műveletnek, mikor a gang felől – hol eddig rakodott a pohárszékbe – belépett Bözsi. Kis híján elájult, megkapaszkodott az ajtókeretben. Felsikoltott, mert egy kis béka – csak a zöld, a leveli – a lábára ugrott (a papucsbojtra) és ott félénken meglapult.

Béla tempósan taposott, majd a kannát és a lapátot a kezébe vette, elindult a konyha felé és még visszanézett.

– Na, Bözsi! – mondta halkán, mintegy vigasztaló, de a példa nevelőerejében mégiscsak bizakodó hangon – most már söpörhet!